

Fort Pannerden podium voor moderne opera

Eva Beunk neemt bezoekers op sleeptouw tijdens reis door geschiedenis van het fort

Alie Engelsman

LOBITH - De 20-jarige Eva Beunk, geboren en getogen in Lobith, componeerde in het afgelopen jaar een wel heel bijzondere opera. Ter ere het jubileum van Fort Pannerden schreef ze de partituren voor de opera 'Op Wacht'. 33 hoornisten en drie zangers voeren 'Op Wacht' uit in het derde weekend van september ter ere van de 150e verjaardag van Fort Pannerden.

De uitvoeringen vallen samen met het 3 Oever Festival en vormen een belangrijk programmaonderdeel van het festival. De uitvoerende artiesten komen uit het hele land, uiteraard zijn er ook mensen bij uit de Liemers en omgeving. Tijdens de eerste repetitie viel al op dat de kennismaking erg soepel verliep. "Het is belangrijk dat de spelers enthousiast zijn en dat er een soort band ontstaat. Voor veel van de hoornisten is het een nieuwe vorm van musiceren, out-of-the box en buiten hun comfortzone. Dat maakt het voor hen ook extra spannend en uitdagend", aldus de jonge componiste.

Op sleeptouw

Ook voor de bezoekers is het spannend om de opera mee te beleven. Achteroverleunen op een stoel in een volle zaal is er niet bij. Tijdens de voorstelling wordt de bezoeker figuurlijk en zelfs even letterlijk op sleeptouw tijdens een reis door de geschiedenis van het fort. De hoornblazers weten perfect de sfeer weer te geven van dreiging en spanning van de soldaat terwijl hij op wacht staat. Door de bijzondere akoestiek van het gebouw komt het hoorngeschal nog beter uit de verf. De bezoeker waant zich in de oorlogstijd, voelt de dreiging van de vijand en is getuige van de strijd tussen de Soldaat, de Macht en de Kraker die worden vertolkt door respectievelijk Guido Groenland, Yonathan van den Brink en Desiree Verlaan. De voorstelling eindigt met een bevrijdend muzikaal spektakel in de buitenlucht, op het dak van het fort. Na ongeveer een uur in de donkere gangen van het fort te zijn geweest, kan de bezoeker genieten van het zonlicht dat schijnt op de Kop van Pannerden, de splitsing van de drie grote stromen in Gelderland.

Verwonderen, verbazen en samenbrengen

Eva wilde al haar hele leven kunstenaar en wereld-

33 hoornisten en drie zangers voeren 'Op Wacht' uit in Fort Pannerden. Foto: Rob Herstel

verbeteraar worden. Ze probeert die twee idealen te combineren met veel verschillende projecten. "Vaak zijn het ambitieuze projecten", vindt ze. "Ik probeer mensen samen te brengen met muziek. Of anderen te enthousiasmeren voor mijn passie. Ik ben nu halverwege mijn bachelor compositie aan het koninklijk conservatorium in Den Haag. Ik wil mensen verwonderen, verbazen en samenbrengen. Soldaten die op wacht stonden in Fort Pannerden hadden soms lange tijd niets te doen. Dat heeft mij aan het denken gezet. Het zou ook mooi zijn als ik een paar mensen ook kan laten nadenken over de snelheid waarin we leven. Want hoe vaak vervelen we ons tegenwoordig nog echt? Hoe vaak doen wij eigenlijk nog niets?"

Architectuur

De opera 'Op Wacht' werd geboren in huize Beunk. Het leek vader Servaas Beunk, directeur van het 3 Oever Festival, een mooi idee om iets te doen met een grote groep hoorns in de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Hij vroeg zijn dochter om

daar een stuk voor schrijven. Eva: "Toen ik onderzoek ging doen naar Fort Pannerden, vond ik de geschiedenis ontzettend interessant. Ik wilde het verhaal van het fort vertellen. Daarom besloot ik dat het een opera moest worden over Fort Pannerden. Ik wilde zo goed mogelijk gebruik maken van de architectuur van het fort. Door de kleine onoverzichtelijke ruimtes moest ik op zoek naar oplossingen voor samenspel. Die oplossingen brachten een soort muziek die ik zelf nog nooit eerder heb geschreven. De muzikanten hebben in de muziek meer vrijheid, maar ook meer verantwoordelijkheid, omdat ze goed naar elkaar moeten luisteren en eigen initiatief moeten tonen. Dat maakt het project en de opera zo ontzettend boeiend." Toen de opera geschreven was, moesten er muzikanten komen. Drie zangers waren snel gevonden. "Ik vond het spannend of ik mensen zou kunnen vinden die hieraan zouden willen meewerken, maar ik ben heel blij met dit team. Ze hebben alle drie een geweldige stem." 33 hoornisten verzamelen was een stuk lastiger, want er zijn niet veel hoornisten

in Nederland. Producent Dick Hesselink gebruikte zijn grote netwerk en samen met Eva benaderde hij hiervoor veel mensen via onder meer Facebook. "Het scheelt dat ik zelf ontzettend enthousiast over dit project ben en zeker weet dat het voor iedereen die mee doet een leuke en leerzame ervaring kan zijn," vertelt Eva.

Eva werkte samen met producent Dick Hesselink en regisseur Rob Hoekstra. Voor de jonge componiste was het even wennen om haar werk voor een deel uit handen te geven. Maar gaandeweg het project merkte ze dat ze niet alles alleen kon doen. De samenwerking met de beide mannen verliep heel goed. Eva: "Ze werkten met de ideeën die ik had en gaven me de ruimte om te wennen aan de nieuwe ideeën die zij hadden. Als ik echt niets voelde voor zo'n idee dan zochten we daar samen een oplossing voor. Door deze samenwerking heb ik geleerd om op anderen te vertrouwen en dat is heel waardevol. Deze opera heeft me flink aan het denken gezet over wat voor componist en wat voor mens ik wil zijn. Ik ben erachter gekomen dat ik alles om het componeren heen, de productie, mensen werven, contact met muzikanten ontzettend leuk vind. De manier van muziek maken waarin de muzikanten veel verantwoordelijkheid hebben vind ik fantastisch. Daar wil ik meer mee gaan doen. Dit project is leerzaam voor alle mensen die eraan meewerken."

3 Oever Festival

De opdracht voor deze opera kwam vanuit het 3 Oever Festival. Fort Pannerden ligt op het middelpunt van dit festival. Eva: "Daarom vond ik 33 een mooi symbolisch getal. Drie zangers kwam toevallig zo uit omdat er drie rollen zijn, de Soldaat, de Kraker en de Macht." Tijdens het 3 Oever Festival zal 'Op Wacht' zes keer worden uitgevoerd in Fort Pannerden. In het derde weekend van september zullen er op verschillende locaties in de gemeenten Zevenaar, Lingewaard en Berg en Dal activiteiten plaatsvinden, met grotere voorstellingen op de pleisterplaatsen Heerlijkheid Herwen, de Piramide aan de Waal in Gendt en Atelier Marjolijn Rigtering in Millingen aan de Rijn. In de hele Gelderse Poort zal er kunst te zien zijn van ongeveer 50 kunstenaars in de 3 Oever Open Atelier Route. Meer informatie: www.opwacht.nl en www.3oeverfestival.nl

De bezoeker waant zich in de oorlogstijd, voelt de dreiging van de vijand en is getuige van de strijd tussen de Soldaat, de Macht en de Kraker. Foto: Rob Herstel